

T1-10 Tézisek

**A szakmagyakorló,
a szakbarbár
és a szaki**

10 év 10 munkájának összefüggései
és azok összegzése 100 oldalban.

Pintér Márton doktorandusz
Dr. Bachmann Erzsébet és Csizmadi Péter témavezetők

Breuer Marcell Doktori Iskola, Pécs
2024.

Absztrakt

Doktori disszertációm a 2014-2024 év időszakban készített szakmai projektekre vonatkozó önreflexió. 10 év 10 projektjét használom esettanulmányként, vizsgálom azok összefüggéseit, majd azokat összegzem azokat “A szakmagyakorló, a szakbarbár és a szaki” című írásműben megfogalmazott tézisekkel. A dolgozatban publikált 10 munka összeválogatása tudatos, a munkák között fellelhetők szoros szakmai és személyes kapcsolódási pontok, amelyek 10 év távlatában egységesnek mondhatók. A disszertáció tézisei a szakmagyakorlás főbb aspektusait ismertetik, a mestermunka a szakmaelhagyásról szóló nemzetközi kiállítási kurátori pályaművet mutatja be.

T1-10 Tézisek

	T1	OMA*AMO - Monditalia
	T2	110011 - Ember+Gép
	T3	VERY GOOD OFFICE
	T4	HG és REKK
	T5	BCEFW
	T6	“A ház”
	T7	Hild és Nyúl
	T8	Luxus
	T9	Iroda
		BMDI (Tézisek)
	T10	Nincs itt semmi látnivaló

T1	OMA*AMO	Szakmai hitvallás
	Monditalia	Referencia
Gyakornok	Szakmagyakorló	Kapcsolat

Szakmai hitvallás A **szakmai hitvallás** alapfeltétele a szakma gyakorlása. Az építészet sokféleképpen lehet gyakorolni, ugyanis az építészetnek nincsen feltétlenül elméleti, vagy fizikai határa. Jelentése azonban pontosan és egyszerűen definiálható. Építészet az emberi tevékenység azon formája, aminek közvetlen környezetére gyakorolt hatását nem lehet kordában tartani. A hitvallás azért elengedhetetlen és szükségszerű, hogy az elszabadult építészeti eredeti szándéka a lehető legtisztább maradjon. A szakmai hitvallás nélküli alkotó mohó, teljes kontroll iránti vágya véget vet az építészeti életszerűségének.

Referencia A **referencia** a szakmagyakorlás során szerzett tapasztalatok összességét jelenti. Tapasztalatszerzéskor a bennünket érő közvetlen és közvetett ingerek a későbbiekben hivatkozási alappá mélyülhetnek. Hivatkozási alappá a csak szakmagyakorlás közben szerzett referenciák válhatnak. Szakbarbár és és szakiként vállalt munkákból is lehet referenciát építeni, azonban azok csak ugyanabban a szellemben végzett munka során alkalmazhatók, a szakmai hitvallásunkat alátámasztó hivatkozási alappá nem válhat.

Kapcsolat A **kapcsolatépítés** munkáltatói, munkatársi és megrendelői viszonyban is egyaránt fontos. Lényege, hogy a kapcsolatépítésre helyezett figyelmünk a három szereplő között egyenrangúan oszoljon el, miközben a szakmai közegben a személyes megnyilvánulásaink és szakmai tevékenységünk megítélése alapvetően pozitív maradjon. Ha a figyelem ráfordítása aránytalan, akkor szélsőséges esetben kapcsolatépítés helyett munkáltatónak törtetünk, munkatársakkal lázadunk, megrendelővel smúzolunk – mindhárom esetben a kiegyensúlyozatlanság miatt inkább kapcsolatokat rombolunk és a megítélésünk is negatívba fordul át.

T2	110011 - Ember+Gép	Intuíció
Hallgató	Szaki	

Valamennyi alkotói tevékenység az **intuíción** alapszik. Az intuíció – hasonlóan a kreativitáshoz – az, amikor logikailag megmagyarázhatatlanul kötünk össze pontokat, melyek összessége absztrakt egészként értelmet nyer. Ez az absztrakció az, amely az alkotói folyamatot végigkíséri. Intuíciónk gondos megismerésével és részletes kibontásával az alkotói folyamat idővel konkretizálódik, tömeget formál és hivatkozási alappá válik.

T3	VERY GOOD OFFICE	Önmegvalósítás
		Klientúra
Társalapító	Szakmagyakorló	Publikáció

Önmegvalósítás Az **önmegvalósítás** a szakmai hitvallásunknak vonatkozó személyes oldala. Az építészet szubjektív természeténél fogva megengedi azt, hogy a munkák ne csak elkészüljenek, hanem az építészeti hitvallás megmutatkozása mellett (a szakmai színvonal mértékadója) a tervező személyes meggyőződése (a projekt sikerének mértékadója) is teret kapjon. A tervezői attitűd együttműködés folyamatba való meghívásával olyan tárgyilagos szempontok is előtérbe kerülnek az együttműködő felek, szakmabéliek, vagy a végfelhasználók számára, amelyek segíthetik az építészeti kulturális beágyazottságának megértését.

Klientúráról egy megrendelőtől érkező legalább egyszer ismétlődő megbízás után beszélhetünk. Ez további megrendelések híján is igaz, amennyiben a kliens a korábbi projektekkal elégedett. Egy kliens elismerését elnyerni egyetlen munkával is lehet. Egy klientúrát kialakítani több, a kliensenként változó igényeire adaptálható építészeti hitvallással lehet. Klientúra akkor alakul, amikor az alkotói tevékenységünk egyaránt értékelhető szakmai, piaci és személyes alapon is – ezek egymáshoz képesti aránya változhat az építészeti hitvallásunk függvényében.

Publikáció A **publikáció** a munkásságunk szakmai berkeken kívüli eléréséhez leghatékonyabb eszköz. A különböző médiafelületeken szereshető elérés elsődleges célja diskurzus generálása. A szakmai tevékenységünkre irányuló figyelem segít a komplex folyamatban megtalálni azokat az értékeket, amelyeket szakmai szemmel nem feltétlenül értékelés a tervező.

és további
20 projekt

T4	HG és REKK	Megvalósulás
		Pályázat
Társszerző	Szakmagyarkorló	Kultúra

■ Az építészet **megvalósul**hat épületként is. Az építészeti alkotói tevékenység mindig elméleti síkon alapszik és a gyakorlatban valósul meg. Léptékét, vagy formátumát tekintve különbözhet azonos minőség produkálása mellett is. Amennyiben az építészet elméleti síkon valósul meg, az nagyon fontos hivatkozási alap lehet egy másik építészet gyakorlati térben való megvalósulásához.

■ Szükséges anyagi segítség mellett a szakma gyakorlására legalkalmasabb próbatétel az **építészeti pályázat**on való részvétel. A pályázat hiánytalanul készíti elő azt a szabályrendszert, amely szimulálja az építészeti piaci alapon működő jellegét. Ugyanakkor az ismert külsős tényezők váratlan megjelenésétől megóv, így szabadon lehet gyakorolni a szakmai hitvallást. A pályázat intellektuális alaptőke, amely a pályamű elbírálásának függvényében szakmai, pénzügyi és általános megítélés kapcsán is támogatást nyújt.

■ A **kultúra** organikusan alakuló jelenség. Ráhatást csak közvetetten lehet gyakorolni, amennyiben feltett célunk, hogy ápoljuk azt. Ha alakítjuk, azzal a szubjektív szempontok előtérbe kerülésével elvetjük a kultúrában rejlő egyet nem értés “megünneplésének” lehetőségét. A kultúrában közre kell működni, a kulturális diskurzustban részt kell venni, az pedig a legkülönbözőbb behatások fúziójaként alakul magától.

T5	BCEFW	Tudásimport
		Tervezői díj
Társszerző	Szakbarbár	

Tudásimport az, amikor szakmai határterületen szerzett tudást alkalmazunk szakmán belül. A megszerzett tudás megszerzését annak alkalmazhatósága miatt ambicionáljuk. Amennyiben a tudás alkalmazhatatlan a szakmába vetett hitünket tesszük kockára, ugyanis a szakmai ambíciókat épp az aktuális megszerzett tudás folyamatossága viszi előre.

A **tervezői díj** az építészeti hitvallás megbecsülésének anyagi mértékadója. A tervezői díjat minden esetben a tervező saját döntése szerint határozza meg, akár a piaci sztenderdek figyelmen kívül hagyásával. Az építészeti hitvallás beárazása tehát a piactól független, A tervezői díj árazásának megítélése nem relatív, az minden esetben a szellemi terméket jegyző személyt, vagy stúdiót illeti meg.

T6	A ház	Valóság
Társszerző	Szakbarbár	Szabályozás

■ A **valóság** akkor lehet egyben vízió is, ha az alkotó a tervezői folyamat teljes spektrumára kíváncsi. A valóság az alkotói folyamatban relatív, ugyanis annak minősége első sorban a környezet kulturális beágyazottságtól függően változik. A valóság mindenesetre az, amit a környezetünk diktál úgy fizikai, mint elméleti vonatkozásban.

■ A **szabályozás** a fizikai lépték kötelezően alkalmazandó elméleti keretrendszerét jelenti. Ellentétben a kutatómunka elméleti munícióival, amit a szakmai hitvallásunk szerint szabadon választhatunk a szabályozás tényszerű, megkerülhetetlen és megfogalmazásában a megrendelő, az alkotó és a végfelhasználó is érthető tartalom.

T7	Hild és Nyúl	
Szerző	Szaki	Teljesítés

■ A **teljesítés** a tervvel és a tervezővel való elszámolást jelent. A teljesítés több szakaszra oszlik és szakaszonként egyszer összegezendő. Előfordulhat, hogy egyes tervezői elvárások teljesülnek amellet, hogy a terv kompromisszumos maradjon. Az együttműködés során kötött kompromisszumok megrendelő és tervező által konszenzusban meghozott döntések eredményeképp születnek, azaz a felek egyöntetűen egyetértenek abban, hogy bizonyos egyezséget be kell vállalni a teljesülés érdekében.

T8	Luxus	Visszajelzés
Szerző	Szakbarbár	Közízlés

■ A sikeres teljesítést háromlépcsős **visszajelzés** követi. Megrendelői, felhasználói és szakmai. A három visszajelzés tartalma és súlya között alapvetően nincs keresztmetszet. Ennek oka, hogy az építészet elég sokrétű ahhoz, hogy több dimenzióban lehessen értelmezni és értékelni. Ha valamennyi szempontból érkező jó visszafelé egy irányba tart, akkor elég pozitív visszajelzésből kialakul a klientúra.

■ A **közízlést** nem lehet alakítani, csak kiszorgálni azt. Egy bizonyos ízlést kielégítő alkotással többnyire csak azonos ízlésűek fognak interakcióba lépni. Amennyiben kifejezett cél a közízlés kiszorgálása, úgy a közízlés alakítására – mint kulturális szerepvállalás – vonatkozó szándékunk minden esetben hátrátható tényező lesz.

T9	Iroda	Jutalékrendszer
Társszerző	Szaki	

■ A **jutalékrendszer** a projekt megvalósulásában közreműködő külsős partnerekkel kötött szakmai keretmegállapodás. A partnerek tudást, vagy terméket szállítanak be a projektbe, amely után a tervezőiroda, mint összekötető jutalék kap anyagi, vagy forgalmazott termék formájában. A jutalékrendszer tisztán anyagi forrás, amelynek beépítése fontos a stúdió biztonságos anyagi feltételrendszerben történő működéséhez.

<h1>2023</h1>	A szakmagyakorló, a szakbarbár és a szaki	
Szerző		

A disszertációm alapvetése, hogy az építészeti szakmagyakorlás három fő alappillére a vízió, a pénz és a tény – ezek az alapvetések, amelyek a szakmagyakorlás ágrajz-karakterisztikáját adják. Az építész szakmagyakorló, ha alkotás közben mindhárom alapvetést szem előtt tartja. Az építész szakbarbár, ha csak az egyik szempontot figyelmen kívül hagyja – így születnek a sokat nem mondó, közepes minőségű, vagy elsinkófált, de minden esetben kész projektek. Az építész szaki, ha tevékenységét csak az egyik alappillér egyikének szenteli – így születnek a praktikus megoldások. A szakmagyakorláshoz tökéletes egyensúlyra van szükség a három alaptétel, tételként pontosan 1-1-1 állítás szem előtt tartásával. A szakbarbársághoz csak és kizárólag két alaptétel figyelembevétel, másképpen egy alaptétel biztos ignorálása szükséges. A szaki egyetlen alapvetést követ.

Szakmai hitvallás	Referencia	Kapcsolat
Önmegvalósítás	Klientúra	Publikáció
Megvalósulás	Pályázat	Kultúra
Tudásimport	Tervezői díj	
Valóság	Szabályozás	
Közízlés	Visszajelzés	
Intuíció		
Jutalékrendszer		
Teljesítés		

Szakmagyakorló, aki ambicionálja azt, amit csinál.

Szakmagyakorló, aki azt csinálja, amiben hisz.

Szakmagyakorló, aki hatással van a kultúrára.

Szakbarbár, aki a szabályok megkerülésével érvényesül.

Szakbarbár, aki olcsón dolgozik.

Szakbarbár, aki szolgáltatást nyújt.

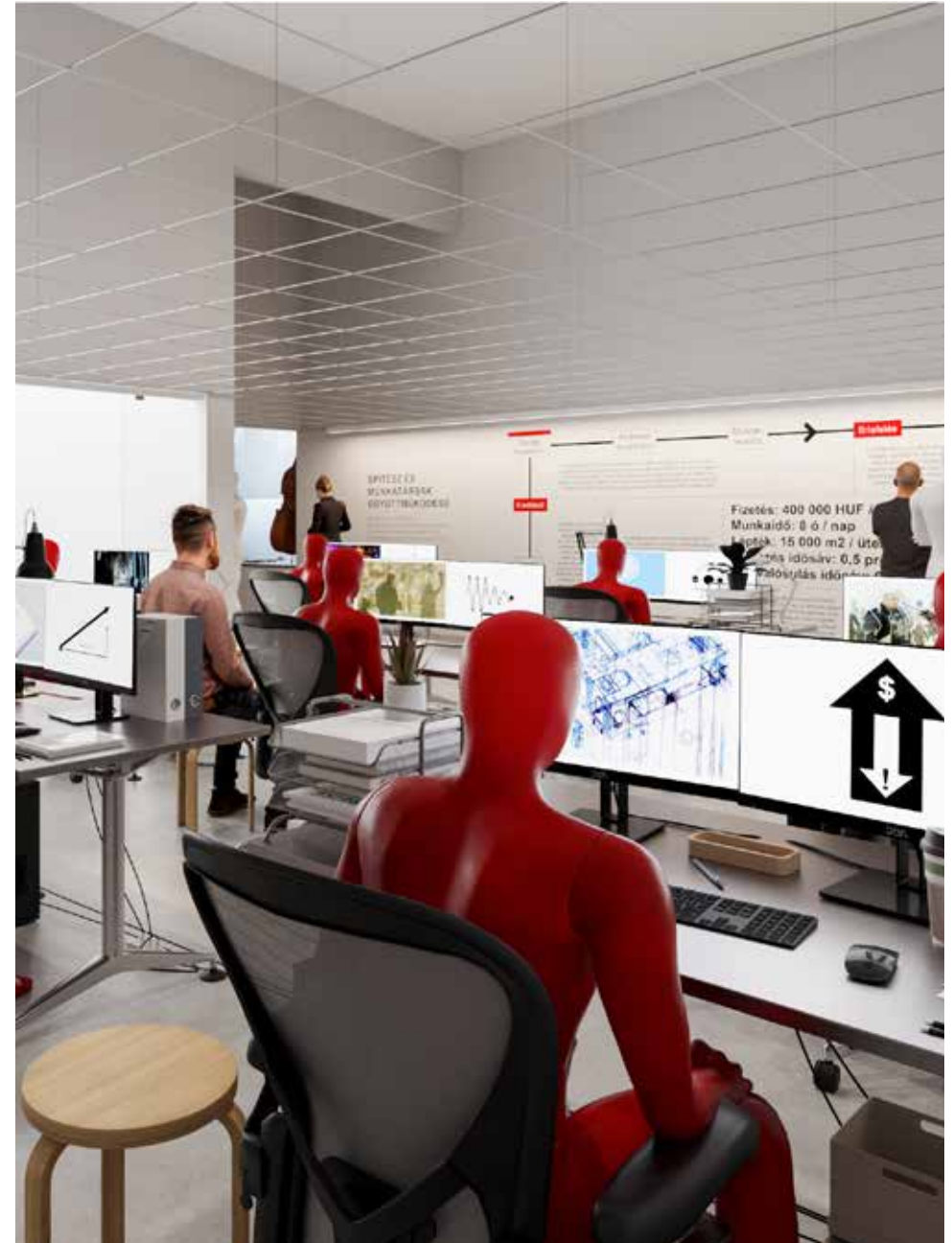
Szaki, aki kizárólag víziókat gyárt.

Szaki, aki növekedés-orientált.

Szaki, aki csak tényekre hivatkozik.

T10	Mestermunka	
Szerző	Szakmaelhagyó	

■ “Az építészet alkotói folyamat, az építőipar pedig a gazdaság alappillére. Mivel az építészet betagozódik az építőipar alá, ezért hajlamosak vagyunk építészetnek nevezni minden megépült épületet. Holott amíg az alkotói folyamat alakítja a progresszív szemléletmód kultúrába való beágyazódását, addig az építőipar első sorban a gazdasági stabilitást segíti és állandósítja a megszokott normákat. Tehát az alkotói folyamatnak nincs közvetlenül gyakorolt hatása a gazdaságra és hasonlóképpen egy stabil gazdasági alappillér sem feltétlenül segíti a kultúrát...”

T1-10

TÉZISEK

**A szakmagyakorló,
a szakbarbár
és a szaki**

Pintér Márton doktorandusz

Dr. Bachmann Erzsébet témavezető

Breuer Marcell Doktori Iskola

2024.